

Ochrana památek v ČR a vybraných evropských zemích

3AM382 Management movitého a nemovitého kulturního dědictví

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Druhy památkové ochrany

- Kulturní památka (40 401 k 2. 3. 2017)
- Národní kulturní památka (304 + 15 od 20. 2. 2017)
- (Památka UNESCO) – stále není legislativně zakotvena (12 + 1)

- Městská památková rezervace (40)
- Vesnická památková rezervace (61)
- Městská památková zóna (255)
- Vesnická památková zóna (212)
- Krajinná památková zóna (25)

Mezi národní kulturní památky vláda zařadila Invalidovnu i Lucernu

20. února 2017 9:47, aktualizováno 10:02 [f](#) [t](#) [g+](#) [l](#)

Patnáct nových národních kulturních památek schválila vláda. Rozhodla, že mezi ně zařadí například pražskou Invalidovnu či palác Lucerna, hřbitov v Ďáblicích nebo zámek Brandýs nad Labem. Na Twitteru to oznámil ministr kultury Daniel Herman z KDU-ČSL.

Lid

Každý má co

Reklama

Národní kulturní památky

Kulturní dědictví

Profesionální umění

Literatura a knihovny

Média a audiovize

Autorské právo

Zahraniční vztahy

Evropské záležitosti

Výzkum a vývoj

Církev a náboženské společnosti

Regionální a národnostní kultura

Národní kulturní památky tvoří nejhodnotnější a nejvýznamnější část kulturního dědictví. Vláda České republiky vybrané kulturní památky prohlašuje nařízením vlády za národní kulturní památky. Jejich seznam je zveřejněn na stránkách [Národního památkového ústavu](#).

K 1. červenci 2014 bylo v České republice prohlášeno skoro tři sta nemovitých národních kulturních památek, např. slovanské hradiště Slavíkovců Libice na Nymbursku, hrad Karlštejn, zámek Kroměříž s Květnou a Podzámeckou zahradou, vila Tugendhat v Brně, kostel sv. Bartoloměje v Kolíně nebo horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce či hřebčín v Kladrubech nad Labem. Movité národní kulturní památky zahrnují především signifikantní doklady české státnosti a doklady historického vývoje národa a jeho vyspělosti na půdě umění a techniky. Především lze uvést korunovační klenoty, vybraný mobiliář z fondu Pražského hradu ze souboru Svatovítského fondu, pokladu chrámu sv. Víta, Svatojiřského fondu, fondu kostela Všech svatých a ze souboru obrazů a nástěnných tapisérií a vybraných předmětů archeologického fondu, původní vybavení barokního divadla v Českém Krumlově a uměleckou a uměleckořemeslnou výzdobu kaple sv. Kříže hradu Karlštejn.

Naposled byly národní kulturní památky prohlášeny nařízením vlády č. 182/2015 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ze dne 8. července 2015. Nařízení vlády nabude účinnosti dne 1. ledna 2016, kdy se národními kulturními památkami stanou:

a) v hlavním městě Praze

- Žlutický kancionál
- Madona z Veverí

areál hrad Švihov

Švihov, Švihov, Žižkova č.p. 1

katalogové číslo: 1000127799

památková ochrana: KP(OP), NKP

číslo ÚSKP: 17185/4-3423

Mimořádně zachovaný typ vodního hradu s mohutným opevněním ze 16. století, kde byly progresivně užity technické i fortifikační prvky 16. století. Jeden z nejpozději stavěných hradů v Čechách. Pohledově mimořádně exponovaná památka.

areál hradiště

Cebiv, Bezemín

katalogové číslo: 1000141080

památková ochrana: KP, NKP

číslo ÚSKP: 29690/4-1985

Unikátní celek raně středověkého hradiště s patrným valovým a příkopovým opevněním v krajinně působivé poloze a k němu náležející mohylové pohřebiště s dobře dochovanými mohylovými náspy.

objekt hradiště Hradištský vrch

Konstantinovy Lázně, Okrouhlé Hradiště

katalogové číslo: 1000159101

památková ochrana: KP, NKP(OP)

číslo ÚSKP: 46589/4-1824

Druhé největší hradiště v Z Čechách, v době své existence centrum širší oblasti. Významné jak svou rozlohou a dominantní polohou, tak i hustotou nálezů a jednofázovým osídlením, jehož stopy nejsou porušeny osídlením pozdějším.

objekt Dašice, Památník Josefa Hybeše v Dašicích

Dašice, Dašice, Palackého 67

číslo ÚSKP: -

hlavní prvek: venkovský dům - rodný dům Josefa Hybeše

zrušeno prohlášení národní kulturní památkou

objekt Dědice, Rodný dům Klementa Gottwalda

Vyškov, Dědice, Revoluční 16 102

číslo ÚSKP: -

hlavní prvek: venkovská usedlost - rodný dům Klementa Gottwalda

zrušeno prohlášení národní kulturní památkou

objekt Duchcov, Duchcovský viadukt

Duchcov, Duchcov

číslo ÚSKP: -

hlavní prvek: Duchcovský viadukt

zrušeno prohlášení národní kulturní památkou

objekt Hrabyně, Památník Ostravské operace v Hrabyni

Hrabyně, Hrabyně

číslo ÚSKP: -

hlavní prvek: Památník Ostravské operace

zrušeno prohlášení národní kulturní památkou

Objekty (16)

Právní ochrana (15)

řazení výsledků:

číslo ÚSKP	kategorie a název ^(?)	lokalizace ^(?)	ochrana
 132	ARE Bratrský sbor ve Fulneku (Památník...	Fulnek, Fulnek, Sborová 80	NKP
 352	ARE Budova býv. přádelny s dílnou...	Krnov, Pod Bezručovým..., Říční okruh 12 5	NKP
 296	SOU Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna...	Ostrava, Moravská Ostrava;...	NKP
 228	ARE Důl Michal v Ostravě	Ostrava, Michálkovice	NKP
 226	OBJ Kaple sv. Kříže v Opavě	Opava, Kateřinky, Ratibořská	NKP
 400	ARE Kosárna čp. 146 v Karlovicích	Karlovice, Karlovice, 146	NKP
 227	OBJ Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě	Opava, Město, Rybí trh	NKP
 324	ARE Lískova vila v Ostravě	Ostrava, Slezská Ostrava, Čedičová 8 1406	NKP
 171	OBJ Památník obětem nacistického teroru v...	Haviřov, Životice	NKP
 154	OBJ Památník partyzánského hnutí ' Noční...	Morávka, Morávka	NKP
 157	OBJ Památník Rudé armády - mausoleum v...	Ostrava, Moravská Ostrava	NKP
 155	ARE Rodný dům Františka Palackého v...	Hodslavice, Hodslavice, 108	NKP
 288	ARE Zámek Bruntál	Bruntál, Bruntál, Zámecké nám. 7 1	NKP
 289	ARE Zámek Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí, Hradec nad Moravicí, Městečko 1	NKP
 280	ARE Zámek Milotice	Milotice; Opava, Milotice; Předměstí, 1; 2	NKP

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

PAMÁTKOVÝ
KATALOG

Portál IISPP Vyhrazený přístup

Památník partyzánského hnutí "Noční přechod" v Morávce

[« předchozí](#)

[zpět na výsledky](#)

[následující »](#)

PRÁVNÍ AKTY

70/1978

ze dne 24. 2. 1978

nabytí právní moci 6. 10. 1978

147/1999

ze dne 16. 6. 1999

nabytí právní moci 15. 7. 1999

PRVKY

objekt 1000149061 - památník partyzánského hnutí "Noční přechod" »

ČÍSLO ÚSKP	154
NÁZEV	Památník partyzánského hnutí "Noční přechod" v Morávce
KRAJ	Moravskoslezský kraj
OKRES	Frýdek-Místek
OBEC	Morávka
ČÁST OBCE	Morávka
KATASTRÁLNÍ UZEMÍ	Morávka
PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNO OD	6. 10. 1978
STAV OCHRANY	prohlášeno + doplněno/revidováno dalším prohlášením
TYP OCHRANY	Národní kulturní památka

ANOTACE

Nařízení vlády č. 147/1999 Sb.: Památník tvořený sousoším na pozemku vymezeném prostorovými identifikačními znaky, včetně tohoto pozemku. Památník tvoří sousoší Noční přechod (místní část Lipový), partyzánský bunkr a památník na úbočí Malého Travného a pamětní deska na domě čp. 594. Sousoší Noční přechod vytvořil roku 1968 Miloš Zeta. Obyvatelé Morávky v době druhé světové války intenzivně spolupracovali s partyzány, kteří vedli protifašistický odboj z úkrytů v okolních lesích. V prosinci 1944 byli partyzáni přepadeni Němci a po krutých výsleších byl odhalen a zničen jejich bunkr. Spolupracující obyvatelé byli odsouzeni a 14 jich bylo popraveno a 10 odvečeno do koncentračního tábora.

Zajímavé databáze památek

- ▶ <http://www.archeolog.cz/lokality/>
- ▶ <http://www.hrady.cz/>
- ▶ <http://www.vipcastle.com/cs/>
- ▶ <http://www.drobnepamatky.cz/druhy-pamatek>
- ▶ <http://www.znicenekostely.cz/>
- ▶ <http://www.zanikleobce.cz/>
- ▶ <http://cimiterium.cz/hrbitovy/mapa>
- ▶ <http://vodnimlyny.cz/mlyny/mapa>
- ▶ <http://www.povetrnik.cz/>
- ▶ <http://www.pivovary.info/showpage.php?name=prehled>
- ▶ <http://www.technickepamatky.cz/>
- ▶ <http://koda.kominari.cz/1>

Památková péče v Anglii/ Spojeném království

- ▶ Ministerstvo kultury, médií a sportu (Department for Culture, Media and Sport; DCMS) zřizuje 44 nestátních veřejných institucí (Non-Departmental Public Bodies, NDPBs)
- ▶ Historic England – prohlašování památek, památkový dohled. Do roku 2015 součást NPDB English Heritage – NPDB s 1,3 mil členy provádějící státní správu i spravující památky,
- ▶ Nadace English Heritage je po rozdělení zodpovědná „pouze“ za správu cca 400 veřejných památek. <http://www.english-heritage.org.uk/about-us/>
- ▶ Množství dalších neziskových organizací:
  - National Trust (<https://www.nationaltrust.org.uk/>)
  - Churches Conservation Trust (<https://www.visitchurches.org.uk/>)

ABOUT US

English Heritage cares for over 400 historic buildings, monuments and sites - from world-famous prehistoric sites to grand medieval castles, from Roman forts on the edges of the empire to a Cold War bunker. Through these, we bring the story of England to life for over 10 million people each year. We are a charity, no. 1140351, and a company, no. 07447221, registered in England.

[OUR HISTORY](#)

Home

Our cause

Days out

Join & get involved

Art & collections

Shop

Holidays

My National Trust

Protecting rich heritage

Walk through time

Oxburgh Hall

Ochrana památek ve Spojeném království

Památkové dědictví (heritage asset):

„stavba, památka, sídlo, místo nebo krajinný areál s identifikovatelnou hodnotou, která si zasluhuje pozornost při rozhodování v rámci prostorového plánování z důvodu (veřejného) zájmu na památkovém dědictví. Památkové dědictví zahrnuje jak objekty prohlášené památkami na úrovni státu, tak objekty zapsané místními orgány prostorového plánování.“

Typy památkové ochrany v Anglii/ Spojeném království – Scheduled monuments

- ▶ **Zařazené památky** (Scheduled monuments) – vývojově první, ochrana již od r. 1882 na základě Ancient Monuments protection Act (Zákona na ochranu prehistorických památek)

„ancient monuments“ (viz také dánské „fortidsminder“) – zahrnují památky od pravěkých menhirů a mohyl přes mnoho typů středověkých staveb (hrady, zámky, kláštery, opuštěné usedlosti a vesnice apod.) až po výsledky relativně nedávné lidské činnosti, například doly či vojenské pevnosti z 20. století. Ochrana se nevztahuje jen na stavby, podle zákona spadají do tohoto typu také jeskyně, vykopávky či archeologická naleziště, a také pozůstatky letadel či jiných dopravních prostředků, pokud dosahují národní důležitosti.

Společným znakem těchto památek je jejich technický stav (většinou ruiny nebo polorozpadlé objekty), a především jejich ekonomická charakteristika – přestože jsou v naprosté většině v soukromém vlastnictví, nemají přímé ekonomické využití. Zachovalejší památky všech tříd jsou chráněny jako zapsané památky (listed buildings), existují překryvy.

V roce 2012 bylo ve Spojeném království na seznam prehistorických památek zařazeno přes 34 000 objektů, z nichž se 19 748 nacházelo v Anglii. Mezi ohrožené je v Anglii řazeno 17 %, skotské úřady uvádějí „výrazné potíže“ u celých 38 procent ancient monuments.

Listed buildings

Zapsané památky (Listed buildings) v Anglii chráněny podle Planning (Listed buildings and Conservation Areas) Act, 1990

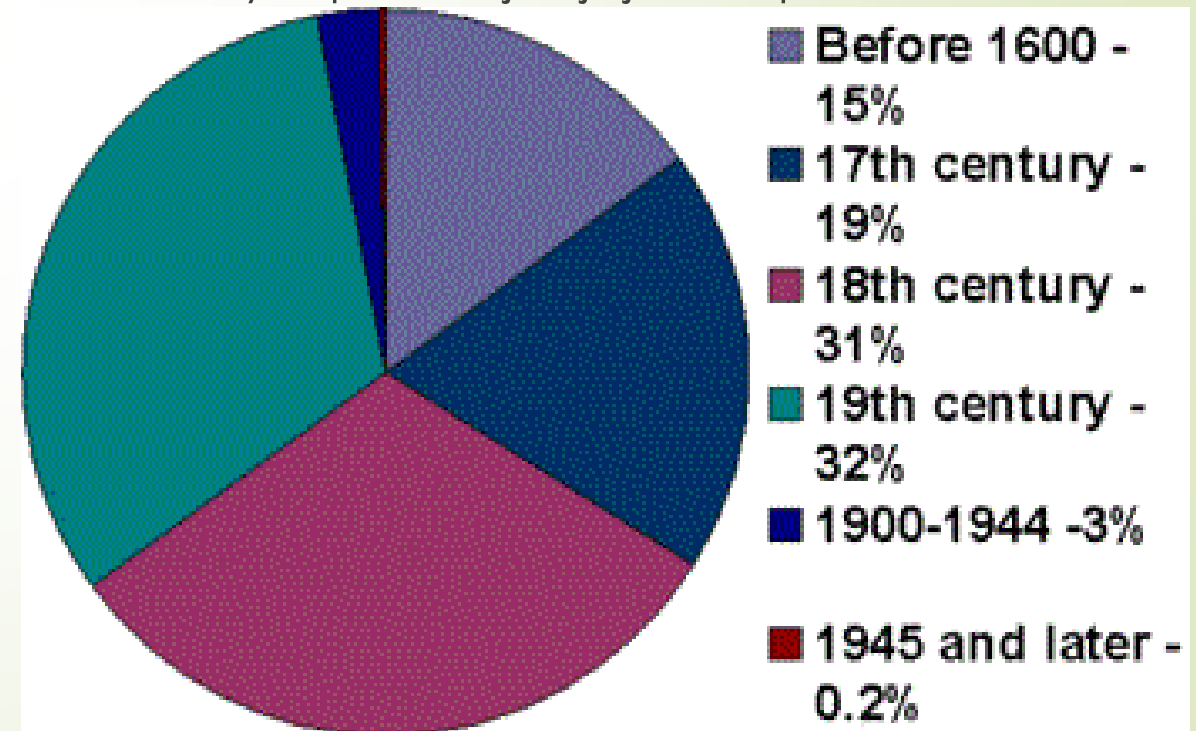
Důvody prohlášení:

- Architektonický význam – dán jedinečností architektonického projektu, výzdobou či řemeslnou kvalitou památky. To se týká také objektů, které jsou dokladem jednotlivých stavebních typů nebo technik na celonárodní úrovni (včetně ukázek technologických inovací a řemeslné zručnosti).
- Historický význam – stavby, které jsou spojeny s významnými mezníky společenských, ekonomických, kulturních nebo vojenských dějin národa a/nebo mají blízkou souvislost s významnými osobnostmi národa.

- Stáří a vzácnost – nejdůležitější z doplňkových kritérií. Na statutární seznam by měly být zapsány všechny objekty vzniklé před rokem 1700, které jsou alespoň částečně zachované v původním stavu. To platí také pro většinu staveb vystavěných mezi roky 1700–1840. Zapsané objekty pocházející z let 1840–1945 musí vykazovat určité kvality a charakter, jedná se zejména o významná díla předních architektů. Zapsáno je i několik staveb z poválečného období. Objekty mladší 30 let jsou zapisovány zpravidla jen tehdy, pokud dosahují zcela mimořádných kvalit a jsou v ohrožení. I tyto stavby však obvykle mají nést stavebně-technické či architektonické kvality, opravňující jejich zápis na statutární seznam.

<https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/listed-buildings/>

-
- Estetická kritéria – vzhled objektu, ať už daný specifickou architekturou nebo zapojením památky v rámci urbánních struktur. V procesu ale nejde jen o vnější vizuální dojem. V případě, že je posuzovaný objekt významný na základě jiného kritéria (například je dokladem technologické inovace nebo společenského či ekonomického vývoje), má toto hledisko při rozhodování zpravidla menší vliv.
  - Selektivita – při výběru jsou vzájemně porovnávány objekty obdobného charakteru tak, aby bylo zajištěno zachování odpovídajícího množství staveb všech typů. Vybírány jsou nejvýznamnější příklady daného typu.
  - Národní význam – důraz na toto kritérium má zajistit, aby byly na seznam zapsány nejen stavby s výraznou architektonickou hodnotou, ale také objekty, které utvářejí charakteristický obraz určitého regionu, a tím přispívají k celku národního kulturního dědictví. Zapisovány jsou nejen vynikající památky tradiční architektury, ale také příklady průmyslových staveb typických pro určité regiony.
  - Stupeň zachovalosti – kritérium není v procesu zápisu na památkový seznam významné. Objekt však lze ze seznamu také odepsat (de-listing), a to mimo jiné na základě havarijního stavu památky.

Kategorizace zapsaných památek (listed buildings) v Anglii (2014)

Celkový počet zapsaných památek	Kategorie	Počet (podíl) objektů v kategorii
375 958	I - památky výjimečného významu (exceptional interest)	9 318 (2,5 %)
	II* - památky vyššího než zvláštního významu (more than special interest)	21 834 (5,8 %)
	II – památky zvláštního významu (special interest)	344 806 (91,7 %)

Conservation areas

- ▶ **Památkové areály** (Conservation areas) legislativně zakotveny pomocí stejných norem jako zapsané památky. V roce 2012 v Anglii cca 9 300, ve Walesu 500, ve Skotsku 650 a v Severním Irsku 60.
- ▶ Ve vymezeném území nelze bez povolení místních orgánů prostorového plánování provést demolici nezapsané stavby o objemu větším než 115 m³. Výjimku tvoří zdi, brány a ploty do výše 2 metrů (na hlavní třídě do jednoho metru výšky), stavby pro zemědělství a lesnictví vystavěné po roce 1914 a náhrobky do roku 1925. Omezena jsou také práva vlastníků domů na běžné opravy, především výměny oken, přístavby a dostavby vyšší než 1 patro nejsou povoleny. Povolení je nutné pro instalaci satelitních antén apod. v místech viditelných z veřejných prostranství. Speciální ochrany požívá městská zeleň – stromy o průměru kmene větším než 7,5 cm ve výšce 1,5 metru nad zemí lze pokácet jen se souhlasem orgánů prostorového plánování. Tyto restriktce jsou součástí zákonů, porušení pravidel je trestným činem.

Conservation areas

- ▶ Precedentní rozsudek z roku 2011 uvalil pokutu 80 000 liber a dalších £42 000 za úhradu nákladů řízení vlastníku nezapsané vily z 19. století, který svou nemovitost bez povolení zboural. Pokuta by byla ještě vyšší, kdyby obviněný svou vinu popíral.
- ▶ Zákon dává v definici důraz nejen na architektonický nebo historický význam chráněných areálů, ale především na jejich zachování a zvelebení.
- ▶ Vytýčení chráněného území nesmí být cílem samo o sobě. Politika prostorového plánování i organizace činné v památkové péči musí klást důraz na celostní a proaktivní přístup k chráněným areálům a plně využívat nástroje, které mají k dispozici. Nápadité a kreativní řešení může ve vhodných případech pomoci oživit prostředí celé lokality.

Další typy chráněných památek

- ▶ **Chráněné lodní vraky**, resp. vrakoviště (protected wrecks, protected wreck sites) – v průběhu historie ztroskotaly v britských vodách tisíce lodí, chráněno je několik desítek míst, v nichž jsou dochovány zbytky plavidel nebo jejich obsah, které mají historický, umělecký nebo archeologický význam. Na základě Zákona o ochraně vraků z roku 1973 (The protection of Wrecks Act 1973, Crown Copyright 2014c) jsou tato území označena, v rámci ochranného území je zakázáno provádět jakoukoliv neoprávněnou činnost (potápět se, poškozovat či vynášet části předmětů). V roce 2014 bylo v Anglii chráněno 49 zapsaných vraků.
- ▶ Zákon o ochraně válečných ostatků (The Protection of Military Remains Act 1986) vymezuje válečné námořní hroby (Military Maritime Graves), tedy plavidla a válečné letouny, které ztroskotaly v britských vodách.

-
- **Evidovaná historická bojiště** (registred battlefields) s vysokou symbolickou či archeologickou hodnotou jsou místy nejvýznamnějších bitev z hlediska národní historie, bitev s výjimečným průběhem či taktikou a místa s mnoha pozůstatky zemřelých. Tato bojiště byla dlouho chráněna jako zapsané či zařazené památky, anebo chráněná území (srov. situaci v ČR). Po roce 2009 vznikly v Anglii a Skotsku evidence těchto míst, databáze Historic England uvádí 46 takových bojišť, Historic Scotland (2014) celých 39.
  - Na území České republiky jsou v současnosti chráněná tři bojiště jako krajinné památkové zóny. Jedná se o bojiště bitev u Hradce Králové, u Slavkova a u Přestanova, Chlumce a Varvažova. Bojiště bitvy na Bílé Hoře je prohlášeno národní kulturní památkou.
  - **Historické parky a zahrady** – chráněny na základě Zákona o národním kulturním dědictví z roku 1983 (National Heritage Act 1983). Jde především o plochy, které jsou vědomě konstruovány pro umělecký efekt, mimo malých zahrad a zámeckých areálů, pod ochranu spadají také některá náměstí, veřejné parky či hřbitovy. V Anglii a Walesu jsou parky a zahrady rozděleny do tří stupňů významnosti, stejně jako zapsané památky.
  - Podle Historic England je v Anglii evidováno celkem 1 630 historických parků a zahrad, přičemž 142 (8,7 %) z nich náleží do kategorie I, dalších 456 (28,1 %) do kategorie II* a 1032 (63,2 %) do kategorie II.

Britské památky v procesu prostorového plánování

Typ ochrany	Činnosti vyžadující povolení
Zařazené prehistorické památky (scheduled monuments)	Všechny činnosti včetně demolice, přemístění, oprav nebo doplňků
Zapsané památky (listed buildings)	Všechny úpravy, které ovlivňují památkový charakter stavby, včetně změn v interiéru a na objektech spojených s památkou nebo ležících na jejím pozemku, které byly vystavěny před rokem 1948 (v Severním Irsku 1973).
Nezapsané památky v památkových areálech (unlisted buildings in conservation areas)	Částečná nebo úplná demolice, některé změny v exteriéru (podle čl. 4).

Památková péče ve Francii

- ▶ Decentralizovaný, ale velmi administrativně složitý systém, viz stránky Ministerstva kultury a komunikací: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Nous-connaître/Directions/La-direction-generale-des-patrimoines>
- ▶ Etatistická památková péče, velká role státu + značné daňové kompenzace
- ▶ Památková péče od revize v r. 2010 spadá pod Generální ředitelství kulturního dědictví (*Direction général des patrimoines*), které se dělí na:
  - Odbor architektury (*Service de l'architecture*)
  - Mezirezortní odbor archivů Francie (*Service interministériel des archives de France*)
  - Odbor muzeí Francie (*Service des Musées de France*)
  - Odbor kulturního dědictví (*Service du patrimoine*)
- ▶ V každém ze 101 (resp. 105, vč. zámořských) departementů se nachází Regionální ředitelství kultury (*Direction régionale des Affaires culturelles, DRAC*), podléhající prefektovi, koordinující výkon národní politiky na lokální úrovni

-
- ▶ Regionální ředitelství kultury se dělí ve vztahu k památkové péči převážně na následující odbory:
    - Regionální konzervace historických památek (*Conservation régionale des monuments historiques, CRMH*)
    - Územní odbor architektury a kulturního dědictví (*Services territoriaux de l'architecture et du patrimoine, STAP*)
    - Regionální odbor archeologie (*le Service régional de l'archéologie, SRA*)
  - ▶ Regionální konzervace historických památek je odbor odpovědný za právní ochranu památek, v jehož čele stojí regionální konzervátor historických památek (*Conservateur régional des monuments historiques*), historik umění, který je hlavním představitelem památkové péče v regionu.

Na jednotlivých úrovních státní správy a samosprávy působí:

- ▶ **Hlavní architekti historických památek** (*Architectes en chef des monuments historiques, ACMH*): státní úředníci vybíráni na základě výběrového řízení plnící roli poradního orgánu ministra/ministryně kultury a komunikace na regionální úrovni pro uskutečňování opatření zaměřených na ochranu, zachování a propagaci architektonického kulturního dědictví. Výběrového řízení se mohou účastnit pouze diplomovaní architekti uznávaní státem s možností praxe řízení projektů. Jedna čtvrtina je vyhrazena pro Architekty Staveb Francie (*ABF*) a architekty, kteří jsou držiteli diplomu specializace architektura a kulturní dědictví a před přihlášením do výběrového řízení splňují délku profesní činnosti v oboru restaurování nejméně 10 let. Poskytují službu řízení projektů restaurátorských prací historických památek, které náleží do jim svěřené oblasti. Pod dozorem Hlavní inspekce historických památek (*Inspection générale des monuments historiques*) provádí studie a projekty obnovy. Mohou rovněž soukromě podnikat v oblasti, která nesouvisí s památkami ve vlastnictví státu.

-
- **Architekti a urbanisté Francie** (*Architectes et urbanistes de l'Etat, AUE*): zastávají technické pozice mezirezortního charakteru, které vykonávají kontrolu nad službami Územního odboru architektury a kulturního dědictví (*STAP*). Přispívají k vytváření a naplňování veřejných politik týkající se územního plánování, výstavby, architektury a kulturního dědictví a životního prostředí a kontrolují kvalitu jejich výstupů. Podmínkou výkonu funkce je diplom nebo certifikát, který opravňuje používání titulu architekt ve Francii (*Architecte en France*) s praxí v oboru nejméně pěti let.
  - **Architekti staveb Francie** (*Architectes des Bâtiments de France, ABF*): úředníci podřízeni prefektovi, přítomní v každém departmentu v rámci Územního odboru architektury a kulturního dědictví (*STAP*). Zajišťují monitoring chráněných i nechráněných oblastí a staveb. Poskytují poradenství v oblasti projektových dokumentací a zabezpečují realizaci prací podle platných pravidel. V mezních situacích mohou zajišťovat služby i pro stavby, které nejsou ve vlastnictví státu.

Více viz: http://anabf.archi.fr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=44&Itemid=88

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=4BC43D8441953A37934C09A28C6F1676>

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000793409>

L'ASSOCIATION

AUE-ABF

DOCUMENTATION

PIERRE D'ANGLE

LIENS WEB

ACCUEIL ▶ LES ABF

 AUE ABF

LES AUE

LES ABF

LES STAP

ANNUAIRE AUE

 MENU PRINCIPAL

ACCUEIL

LES ARCHITECTES DES BÂTIMENTS DE FRANCE

Samedi, 17 Octobre 2009 16:57 | Author: Administrator |

Les architectes des bâtiments de France (ABF) sont des fonctionnaires d'encadrement supérieur appartenant au corps des architectes urbanistes de l'Etat (AUE), filière « patrimoine ».

Stupně památkové ochrany

- **Objekty zařazené mezi historické památky** (Classé Monument Historique, CLMH). Chráněny přímo Ministerstvem kultury jako památky národního bohatství. Budova, která je historickou památkou, nemůže být zničena nebo přesunuta, byť jen částečně, nebo nemůže být předmětem restaurování, opravy nebo úpravy bez souhlasu správního orgánu. Bez souhlasu ministra nesmí být v blízkosti budovy postavena nová stavba. Těchto objektů bylo k 31. 12. 2012 celkem 14 546

<http://www.culturecommunication.gouv.fr/Disciplines-et-secteurs/Monuments-historiques/Intervenir-sur-un-monument-historique/Les-immeubles-classes-au-titre-des-monuments-historiques>

<http://www.journeesdupatrimoine.culture.fr/chiffres-cles>

- **Objekty zapsané na Doplnkový seznam historických památek** (Inventaire Supplémentaire des Monuments Historiques, ISMH). Ochrana těchto památek je v pravomoci regionů. Těchto objektů bylo k 31. 12. 2012 celkem 29 687.

Plošná ochrana

- ▶ **Chráněná území** (Les Secteurs sauvegardés) – oblasti, kterým přísluší z hlediska národního zájmu zvláštní zacházení, např. historická jádra měst, osobité čtvrti, vesnice atd. Chráněných území je v současnosti ve Francii více než 100. Jejich rozvoj řídí speciální Plan de sauvegarde et de mise en valeur (PSMV). Majitelé, kteří své objekty obnovují podle PSMV, mají příznány slevy na daních.
- ▶ Od 7. července 2016 je zavedena nová kategorie – plošná ochrana **Míst mimořádného dědictví** (Les sites patrimoniaux remarquables) – cca 800 historických měst a obcí, a také archeologických nalezišť. Institut nahradil předchozí Oblast zhodnocení architektury a kulturního dědictví (Aire de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine, AVAP), a Zóny ochrany architektonického, urbanistického a krajinného dědictví (zones de protection du patrimoine architectural, urbain et paysager, ZPPAUP)

Proces prohlášení objektu památkou

Žádost o zařazení může být podána kterýmkoli občanem nebo organizací u Územního odboru architektury a kulturního dědictví (*STAP*). Konkrétní spis žádosti o ochraně je pak vypracována zaměstnanci Regionálního ředitelství kultury (*DRAC*). Spis musí obsahovat dokumentaci a informace o objektu (historie, urbanistická a právní situace). Tyto informace jsou poté předloženy k posouzení Regionální komisi národních kulturních památek. V případě kladného rozhodnutí prefekt komise zašle doporučení Ministerstvu kultury a komunikace. O zařazení či zapsání do Náhradního inventáře historických památek pak rozhodne Nejvyšší komise historických staveb. Její rozhodnutí vstoupí v platnost podpisem ministra.

Zařazené a zapsané památky podle typů (2011)

	CLMH	ISMH
Domy	32,9 %	22,7 %
Sakrální památky	29,1 %	37,1 %
Zahrady, zahradní architektura	6,6 %	7,1 %
Vojenské památky	6,2 %	6,8 %
Inženýrské stavby	5,5 %	5,1 %
Funerální, pamětní, votivní architektura	4,6 %	8,5 %
Zemědělská architektura	4,0 %	2,9 %
Industriální architektura	1,9 %	1,2 %
Administrativní budovy	1,7 %	1,5 %
Objekty sloužící kultuře, výzkumu, sportu	1,7 %	1,8 %
Komerční/obchodní budovy	1,5 %	0,8 %
Objekty sloužící k provozování řemesel	1,2 %	1,2 %
Nemocniční budovy	0,8 %	0,8 %
Školní budovy	0,7 %	0,7 %
Urbanistické prvky/celky	0,6 %	0,7 %
Soudní, policejní budovy	0,5 %	0,5 %
Budovy finančních, celních a jiných úřadů	0,3 %	0,4 %

MONUMENTS HISTORIQUES CLASSÉS ET INSCRITS

RÉPARTITION PAR TYPE D'ÉDIFICE

2011	%	
	Classés et inscrits	Classés
Architecture :		
agricole	4,0	2,9
artisanale	1,2	1,2
commerciale	1,5	0,8
de culture, recherche, sport, loisirs	1,7	1,8
de jardin	6,6	7,1
de l'administration ou de la collectivité	1,7	1,5
domestique	32,9	22,7
fiscale ou financière	0,3	0,4
funéraire ou commémorative ou votive	4,6	8,5
hospitalière ou d'assistance ou de protection sociale	0,8	0,8
industrielle	1,9	1,2
judiciaire ou pénitentiaire ou de police	0,5	0,5
militaire	6,2	6,8
religieuse	29,1	37,1
scolaire	0,7	0,7
Génie civil	5,5	5,1
Urbanisme	0,6	0,7

Un monument peut appartenir à plusieurs catégories. Source : MCC/DGP/DEPS

RÉPARTITION PAR TYPE DE PROPRIÉTAIRE

2011	%	
	Classés et inscrits	Classés
État	3,8	5,7
Région	0,1	0,2
Département	1,8	2,4
Commune	43,4	55,9
Établissement public	1,3	0,9
Propriétaire privé	49,6	34,9

Source : MCC/DGP/DEPS

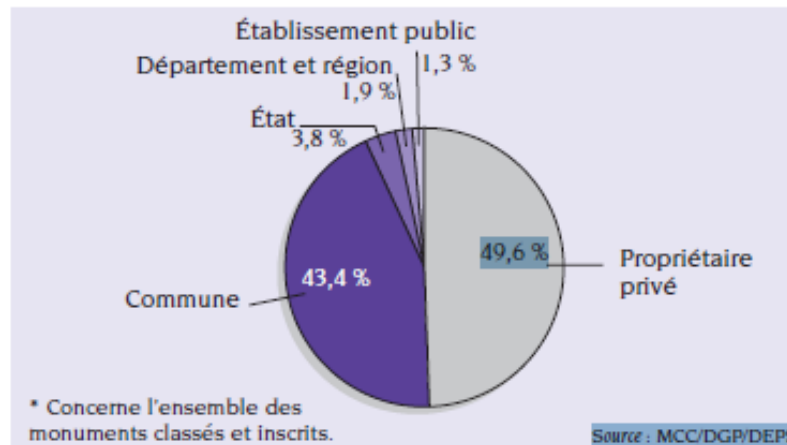
RÉPARTITION PAR ÉPOQUE DE CONSTRUCTION

2011	%	
	Classés et inscrits	
Préhistoire		3,2
Protohistoire		0,6
Antiquité		1,7
Moyen Âge		32,8
Temps modernes		44,7
Époque contemporaine		17,1

Source : MCC/DGP/DEPS

Préhistoire : du Paléolithique au Néolithique. Protohistoire : de l'âge du bronze à l'âge du fer. Antiquité : du VIe siècle av. J.-C. au Ve siècle ap. J.-C. Moyen Âge : du VIe siècle au XVe siècle. Temps modernes : du XVIe siècle au XVIIIe siècle. Époque contemporaine : du XIXe siècle au XXIe siècle.

RÉPARTITION PAR TYPE DE PROPRIÉTAIRE EN 2011*

Přímá a nepřímá podpora památkové péče

- ▶ **Přímá podpora vlastníkům památek** (dotace): v mnoha případech může být státní spoluúčast zejména u zařazených památek až 50%. Zbylou část lze dofinancovat příspěvkem regionu, departementu, města a samozřejmě z výnosů památky. U objektů zapsaných na doplňkový seznam je spoluúčast nižší. Běžnou provozní údržbu financuje vlastník ze svých zdrojů.
- ▶ **Nepřímá podpora** (daňové úlevy). Kritériem pro určení výše odpočtu je, zda památkový objekt slouží jako hlavní nebo vedlejší bydliště majitele, a jestli je zpřístupněn veřejnosti. Náklady na provoz jsou odečitatelné od daní z příjmů:
  - z 50 % pokud není objekt otevřen veřejnosti,
  - ze 100 % v případě, že je objekt přístupný veřejnosti zdarma
  - ze 75 % v případě, že je vybíráno vstupné.

Náklady na obnovu může vlastník odečíst až ze 100 %. Samotný objekt podléhá dani z majetku, jeho inventář je ale osvobozen. Památky mohou být za určitých podmínek, čítající minimální povinný počet dnů, kdy musí být památka přístupná veřejnosti, údržbu zachovaných předmětů a dekorací v objektu apod., osvobozeny od daně dědické a darovací.

Rozdělení památkových objektů podle typu a vlastnictví v SRN

	Celkem	Architektonické památky (vč. souborů)	Archeologické památky	soukromé	církevní	spolkové	státní / zemské	obecní
Baden-Württemberg	160 000	95 000	65 000					
Bayern	175 000	120 000	55 000					
Berlin	7 950	7 900	50					
Brandenburg	42 060	12 060	30 000	40 %	19 %	6 %		35 %
Bremen	1 730	1 630	100					
Hamburg	7 800	4 800	3 000					
Hessen	103 000	63 000	40 000					
Mecklenburg-Vorpommern	105 000	25 000	80 000	70 %	10 %	5 %		15 %
Niedersachsen	160 000	80 000	80 000					
Nordrhein-Westfalen	84 180	78 580	5 600	74 %	11 %		15 %	
Rheinland-Pfalz	158 480	60 000	98 480					
Saarland	7 000	4 500	2 500	96 %			4 %	
Sachsen	126 000	106 000	20 000					
Sachsen-Anhalt	159 000	59 000	100 000	67 %	8 %	6 %	5 %	14 %
Schleswig-Holstein	30 000	25 000	5 000	80 %	12 %		8 %	
Thüringen	33 000	30 000	3 000	85 %	10 %		5 %	

Otázky k diskusi

- Nebylo by vhodné vzhledem k nutnosti revize památkového fondu ČR uvažovat o zavedení speciální kategorie archeologických památek?
- Mohly by být „památky regionálního významu“ prohlašovány obcemi či kraji?
- Jakým způsobem lépe rozlišovat úrovně památkové péče?
- Jakým způsobem lépe chránit okolí nejvýznamnějších památek a jejich kontext?

Zdroje:

- ANABF - Artisans du Patrimoine. (2018). [online]. [vid. 2018-02-28]. Dostupné na: <https://artisansdupatrimoine.fr/anabf-s-2322.html>
- Décret n° 2007-1405 du 28 septembre 2007 portant statut particulier du corps des architectes en chef des monuments historiques – Légifrance. [online]. [vid. 2018-02-14]. Dostupné na: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000793409/2020-11-06/>
- English Heritage. (2018). About Us. [online]. [vid. 2018-02-10]. Dostupné na: <https://www.english-heritage.org.uk/about-us/>
- GOV.UK. (2018) Annex 2: Glossary - National Planning Policy Framework – Guidance.). [online]. [vid. 2018-02-10]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/guidance/national-planning-policy-framework/annex-2-glossary>
- Historic England. (2018). What are Listed Buildings? How England's historic buildings are protected. [online]. [vid. 2018-02-10]. Dostupné na: <https://historicengland.org.uk/listing/what-is-designation/listed-buildings/>
- Kopecký, J. (2017, 20. února). Mezi národní kulturní památky vláda zařadila Invalidovnu i Lucernu. Idnes.cz [online]. [vid. 2018-02-01]. Dostupné na: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/mezi-narodni-kulturni-pamatky-vlada-zaradila-invalidovnu-i-lucernu.A170220_094417_domaci_kop
- National Trust. (2018). Home. [online]. [vid. 2018-02-10]. Dostupné na: <https://www.nationaltrust.org.uk/>
- Národní kulturní památky - mkcr.cz. (2018). [online]. [vid. 2018-02-04]. Dostupné na: <https://www.mkcr.cz/narodni-kulturni-pamatky-262.html>
- Národní památkový ústav (2015). Památkový katalog. [online]. [vid. 2018-02-04]. Dostupné na: <https://www.pamatkovykatalog.cz/>
- Patrimoine et architecture (2013). [online]. [vid. 2018-02-28]. Dostupné na: http://www.culturecommunication.gouv.fr/content/download/62892/481975/file/Chiffres%20cl%C3%A9s%202013_Patrimoine%20et%20architecture.pdf
- Taylor, J. (2018). Heritage Protection in the UK. Cathedral Communications Limited 2018. [online]. [vid. 2018-01-10]. Dostupné na: <https://www.buildingconservation.com/articles/uk-heritage-protection/uk-heritage-protection.htm>
- Vořechovský, J. (2013). Hlavní specifika a rozvojové trendy německé památkové péče v oblasti ekonomizace hmotného kulturního dědictví. Bakalářská práce, vedoucí Jiří Patočka. Katedra arts managementu FPH VŠE.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

